BUREAU KLB
ONDERZOEK
ADVIES
PROCES

Behoeftenonderzoek arbeidsomstandigheden werknemers in de installatie- en isolatiebranches

Presentatie

9 april 2018

Deze presentatie

1. Wie zijn respondenten
2. Ervaren arbeidsrisico's
3. II Mens en Werk Hulpmiddelen
4. Weten, kunnen, geholpen worden, doen
5. Behoeften aan ondersteuning
6. Verdere informatie over / betrokkenheid bij II Mens en Werk

- En:
  - Reflectie bespreking klankbordgroep

1. De respondenten (1)

- Uitnodigingen gestuurd via
  - FNV metaal: bulkmail aan 11.500 werknemers
  - CNV Vakmensen (mail aan ruim 3.500 werknemers)
  - VIB: mail aan 53 aangesloten bedrijven
  - NVKL: via tweewekelijkse nieuwsbrief aan plm. 400 bedrijven waarvan plm. 300 installatiebedrijven, bereik 1.000 personen plus 200 buiten ledenkring
  - Uneto/Vni: vanwege samenloop met andere onderzoeken afgezien van verspreiding

- Respons:
  - 1002 afgeronde digitale vragenlijsten
    - (2104 mensen aan digitale vragenlijst begonnen)
  - 4 (van 3 opgevraagde) ingevuld geretourneerde papieren vragenlijsten
  - Totaal: 1006

1. De respondenten (2)

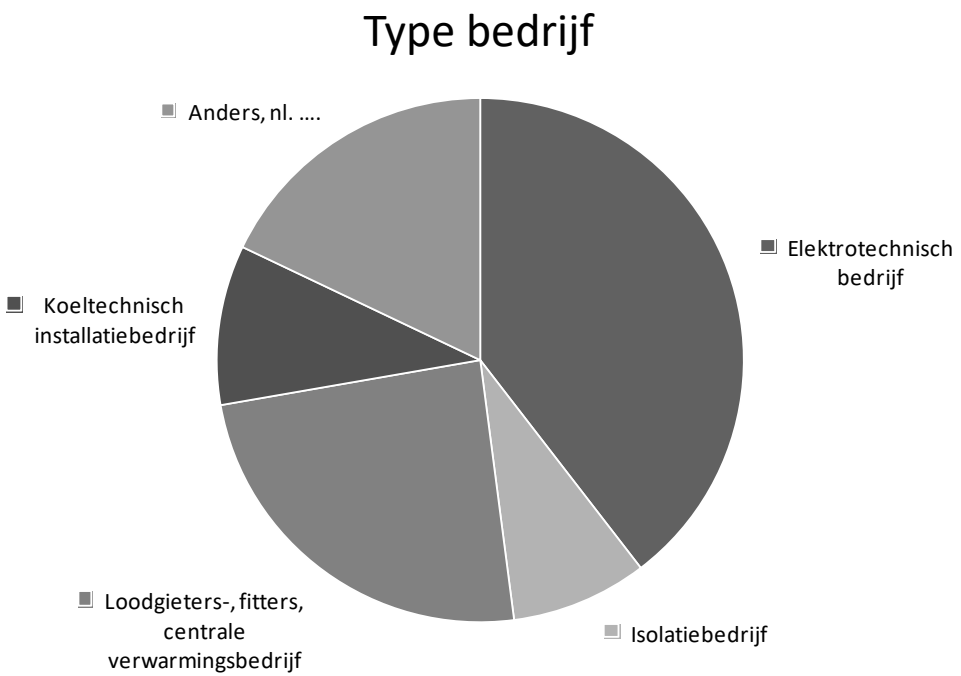

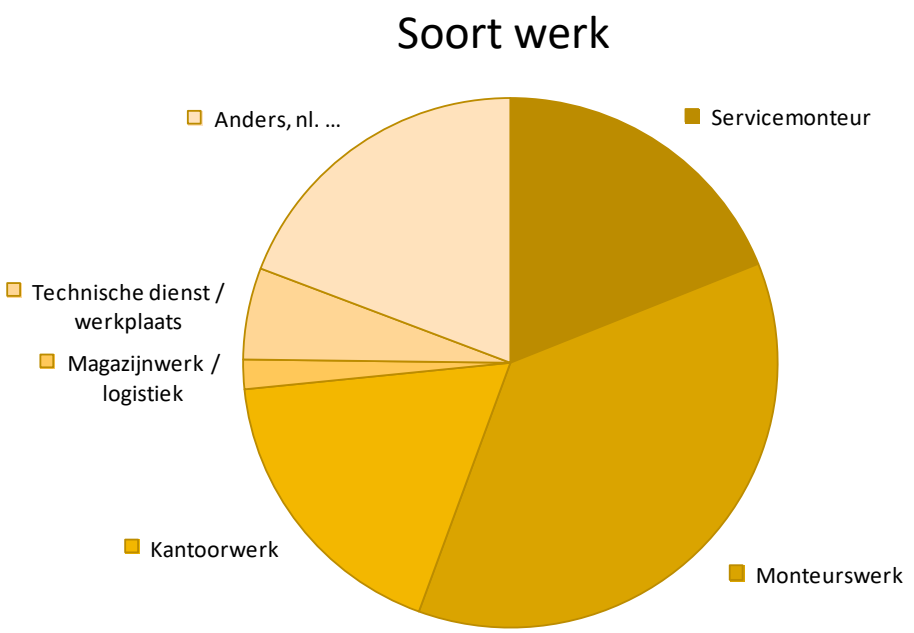

1. De respondenten (3)

Omvang bedrijf

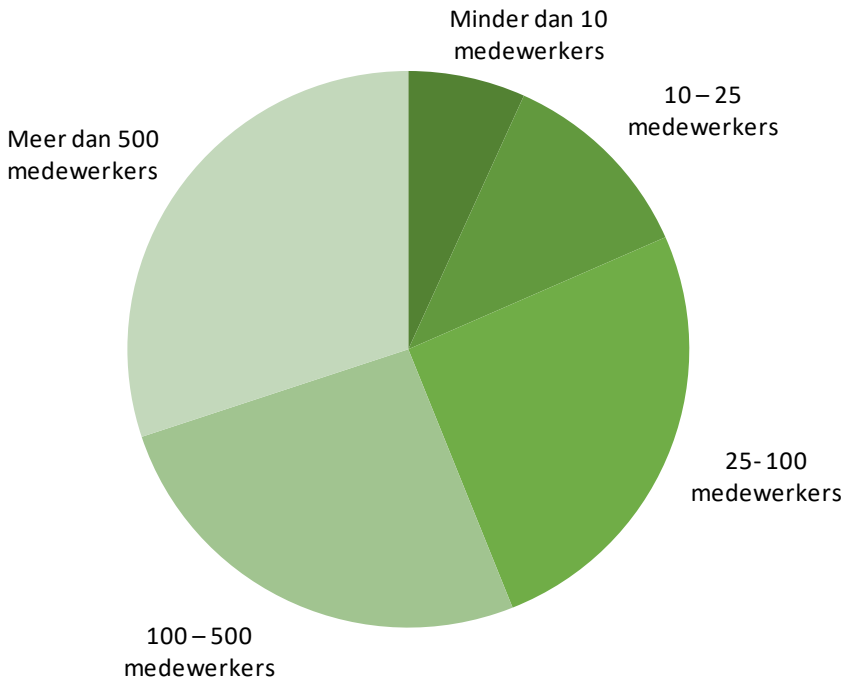

Persoonlijke rol(len)

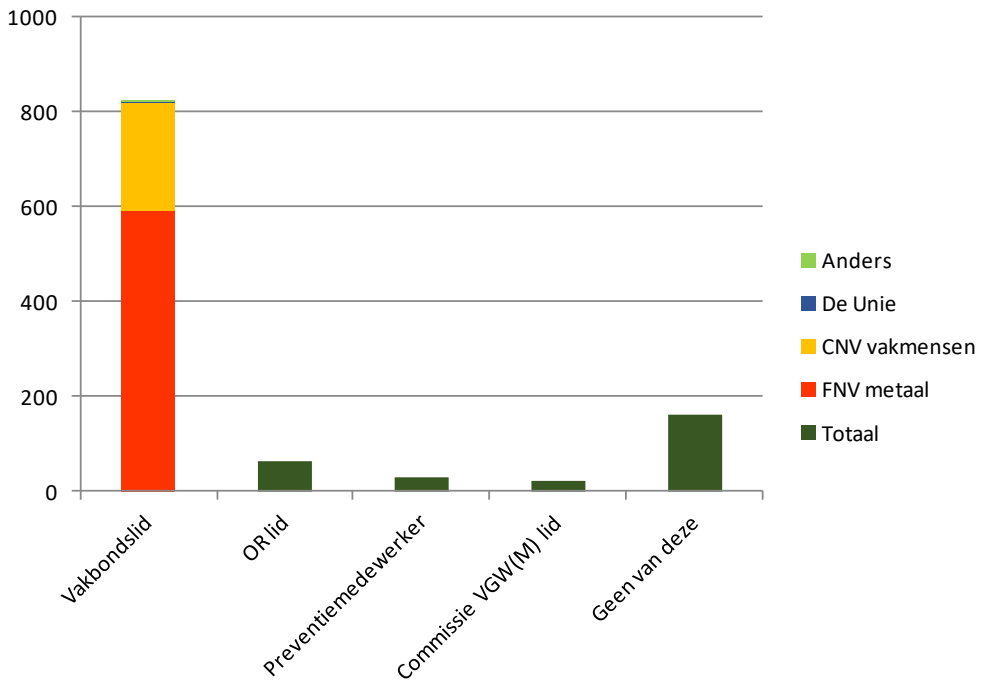

2. Ervaren arbeidsrisico's (1a)

Vraag: De arbocatalogus van II Mens & Werk gaat over belangrijke risico's voor gezondheid en veiligheid in de installatie- en isolatiebranches.
Welke van deze risico's ervaart u in uw werk als een probleem dat moet worden aangepakt?

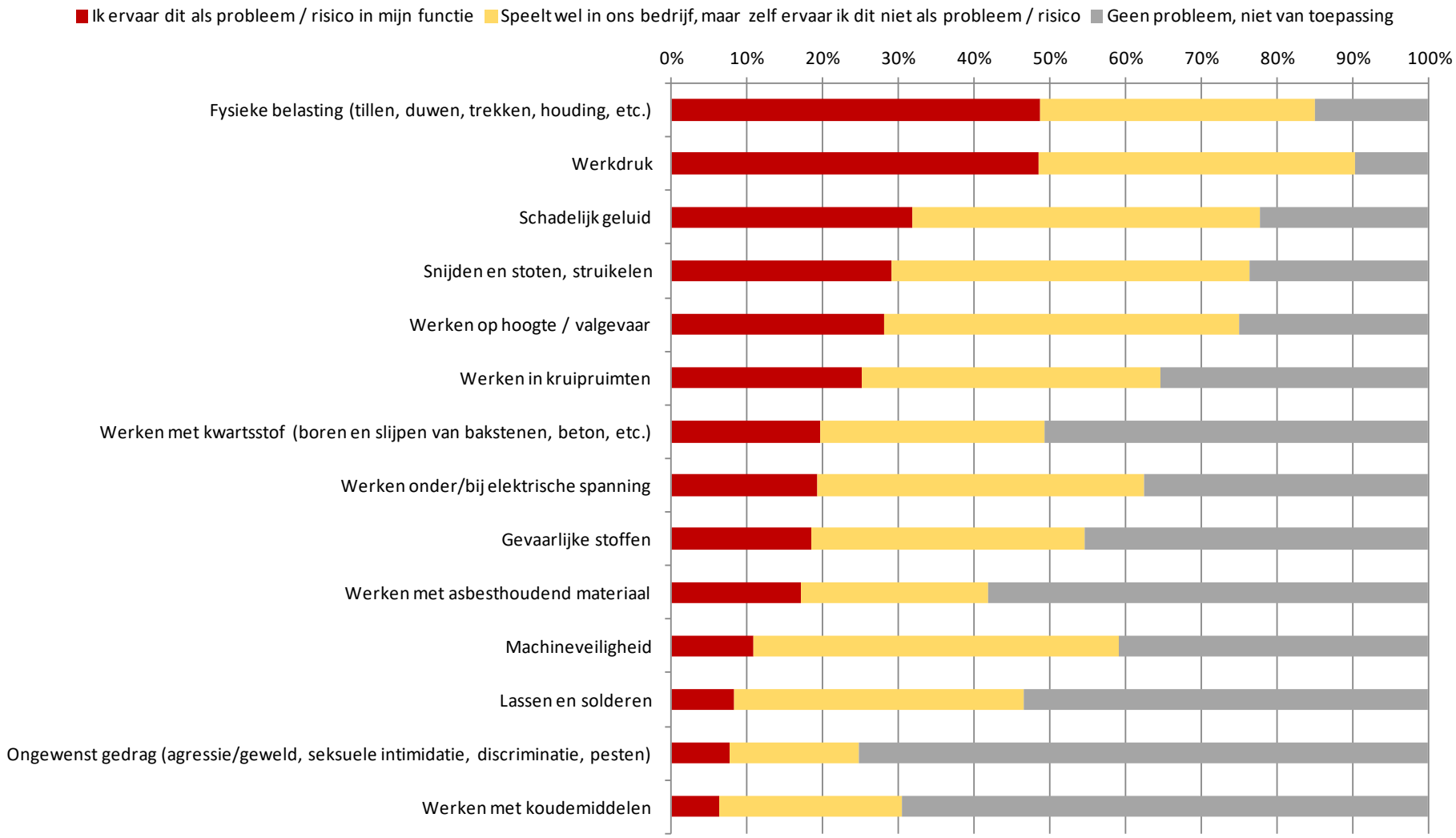

2. Ervaren arbeidsrisico's (1b)

- Ervaart u nog andere problemen voor gezondheid en veiligheid in uw functie die moeten worden aangepakt? (open vraag)

- Antwoorden:
  - 156 respondenten zeggen nog andere problemen te ervaren
  - Veel genoemd (30 maal): zwaarte van werk bij vorderende leeftijd / problemen met langer doorwerken
  - Problemen met kou/warmte/tocht/kleding (22 maal)
  - Problemen met reizen/rijden (15 maal)
  - Problemen met onregelmatige diensten, roosters, consignatie e.d. (10 maal)
  - Overig meermalen genoemd:
    - Problemen in relatie tot werkdruk, personeelstekort
    - Problemen met gedrag en regels
    - Problemen in relatie tot stof, binnenklimaat, uitlaatgassen, asbest

2. Ervaren arbeidsrisico's (2) - deelsectoren

Top 4 ervaren arbeidsrisico's in **deelsectoren**

Elektrotechnisch bedrijf		Isolatiebedrijf		Loodgieters, fitters, CV-bedrijf		Koeltechnisch installatiebedrijf	
1. Werkdruk	49%	1. Werkdruk	51%	1. Fysieke belasting	60%	1. Werkdruk (ex aequo)	49%
2. Fysieke belasting	47%	2. Fysieke belasting	49%	2. Werkdruk	51%	1. Fysieke belasting	49%
3. Schadelijk geluid	30%	3. Snijden, stoten, struikelen	40%	3. Werken in kruipruimten	39%	3. Schadelijk geluid	34%
4. Snijden, stoten, struikelen	28%	4. Schadelijk geluid	39%	4. Werken op hoogte / valgevaar	36%	4. Werken op hoogte / valgevaar	33%

Relatief grootste percentuele verschillen tussen sectoren

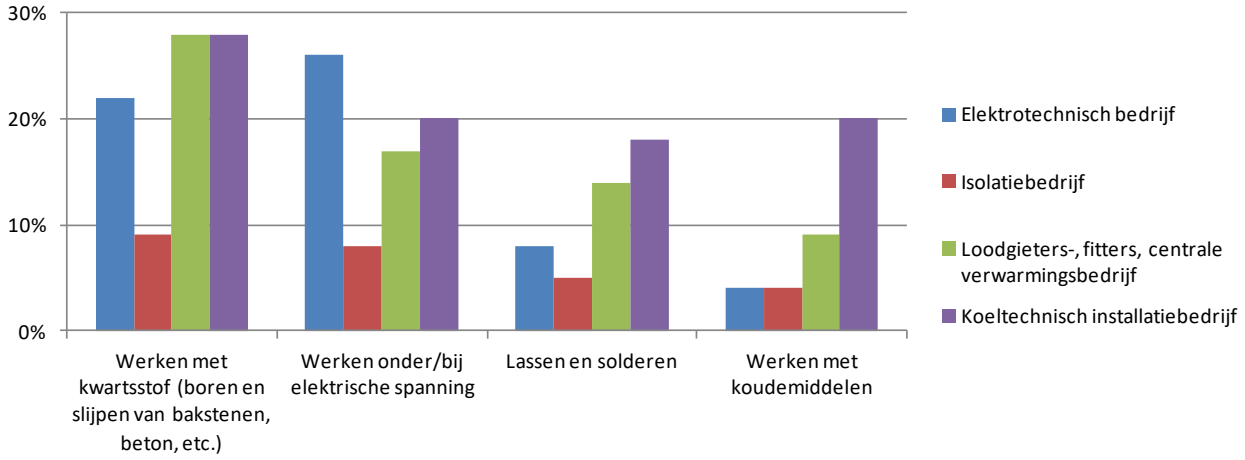

2. Ervaren arbeidsrisico's (3) functies en bedrijfsgrootte

Top 5 ervaren arbeidsrisico's naar **functies**

Servicemonteur		Monteurswerk		Kantoorwerk		Magazijnwerk / logistiek		Technische dienst / werkplaats	
1. Fysieke belasting	59%	1. Fysieke belasting	66%	1. Werkdruk	50%	1. Fysieke belasting	56%	1. Fysieke belasting	47%
2. Werkdruk	47%	2. Werkdruk	51%	2. Fysieke belasting	18%	2. Werkdruk	39%	2. Schadelijk geluid	45%
3. Werken op hoogte / valgevaar	37%	3. Schadelijk geluid	46%	3. Schadelijk geluid	11%	3. Machine-veiligheid	28%	3. Werkdruk	35%
4. Werken in kruipruimten	31%	4. Snijden, stoten, struikelen	41%	4. Ongewenst gedrag	8%	4. Schadelijk geluid	22%	4. snijden, stoten, struikelen	29%
5. Snijden, stoten, struikelen	29%	4. Werken op hoogte / valgevaar	41%			4. gevaarlijke stoffen (ex aequo)	22%	5. gevaarlijke stoffen	27%

Enige opvallende zaken m.b.t. ervaren risico's naar **bedrijfsgrootte**:

- In bedrijven < 100 wkn's is fysieke belasting meest ervaren arbeidsrisico (gem. 55%); bij bedrijven > 100 is dat 44%)
- In bedrijven > 100 wkn's is werkdruk meest ervaren arbeidsrisico (52%) (bij bedrijven < 100 is dat gem. 43%)
- In bedrijven < 25 wkn's ervaren (iets) meer mensen meer arbeidsrisico's

2. Ervaren arbeidsrisico's (4)

vergelijking onderzoek 2008

- In 2008 onderzoek FNV Bondgenoten in sector (respons: 1320 werknemers)
- Exacte vergelijking van uitkomsten niet mogelijk vanwege andere categorieën arbeidsrisico's
- Daardoor uitspraken over trends ook niet goed mogelijk
- Globale beeld komt evenwel overeen:
  - Ook in FNV onderzoek: lichamelijk belasting, lawaai, psychosociale belasting (m.n. werkdruk / werkdrukfactoren), 'gevaar om te struikelen of te stoten' worden veel ervaren
  - Ook in FNV onderzoek: ongewenste omgangsvormen 'lijken minder een probleem'
  - In FNV onderzoek gerichte vragen over werken bij hogere leeftijd, werken bij lage/hoge temperaturen en onregelmatige diensten. Ook deze scoren relatief hoog; vergelijkbaar met antwoorden op open vraag over 'overige ervaren arbeidsrisico's in het huidige behoeftenonderzoek

3. II Mens en Werk Hulpmiddelen (1)

II Mens & Werk heeft een aantal hulpmiddelen ontwikkeld voor de aanpak van risico's voor gezondheid en veiligheid op het werk.
Kent u deze hulpmiddelen, en helpen ze u?

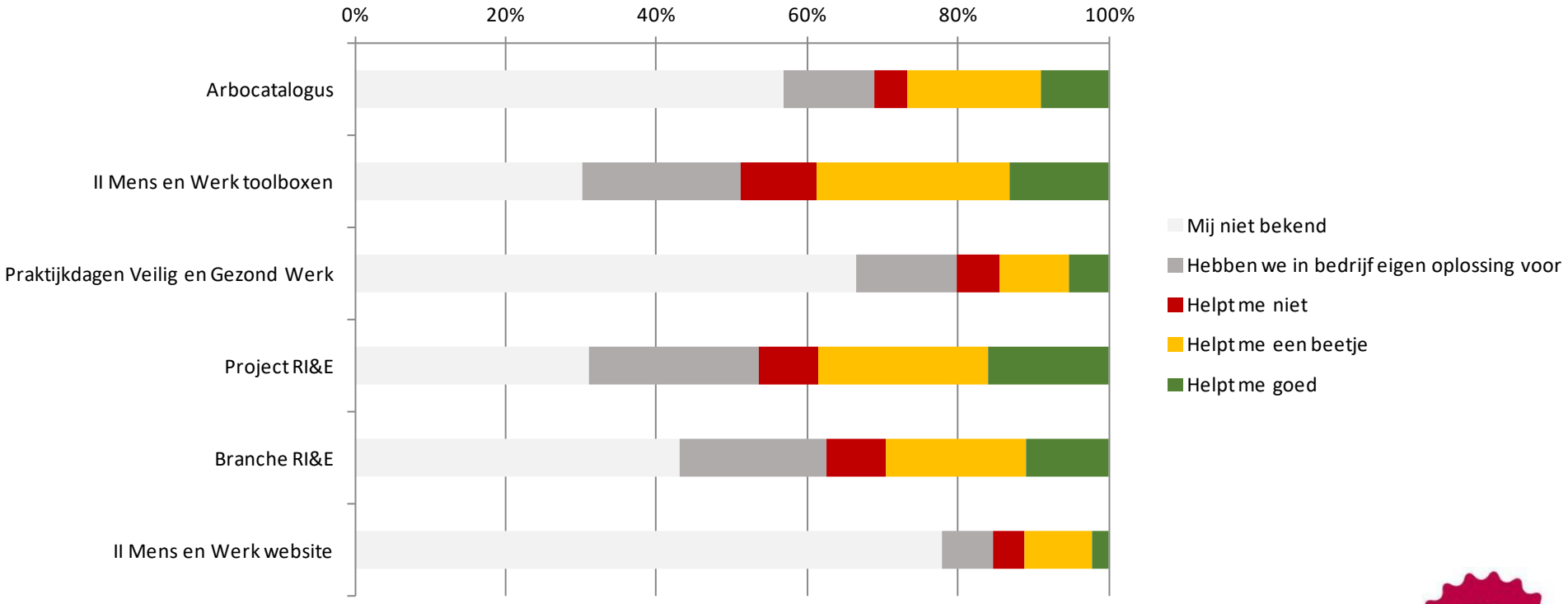

3. Il Mens en Werk Hulpmiddelen (2)

Werknemers van kleinere bedrijven kennen de hulpmiddelen minder, worden er minder door geholpen en hebben minder vaak andere eigen oplossingen. *(behalve bij Il Mens en Werk Website).*

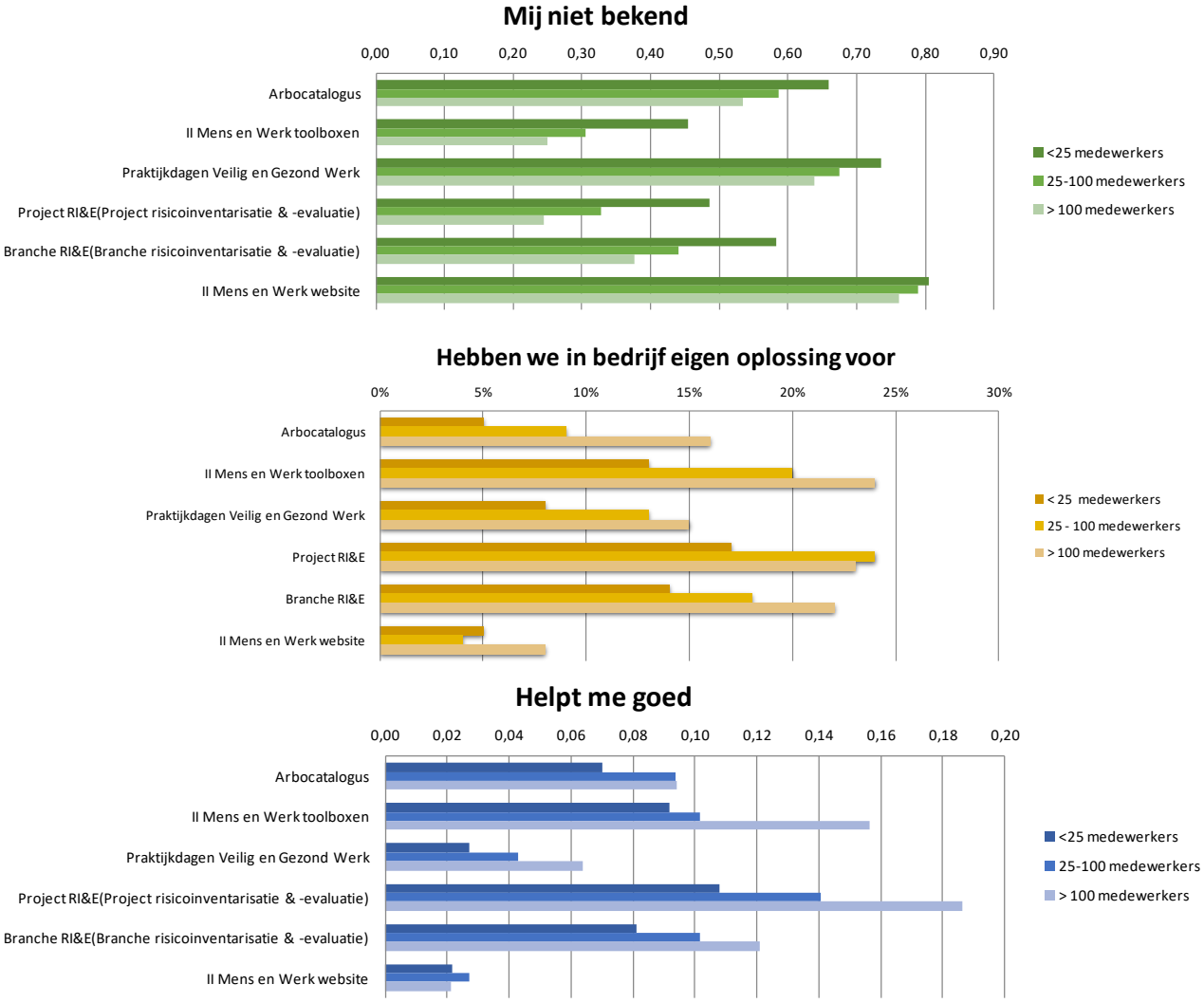

3. II Mens en Werk Hulpmiddelen (3)

U ervaart [dit arbeidsrisico] als een probleem in uw functie. Kent u [dit hulpmiddel], en helpt het?
(n.b.: asbest en kwarts te kleine aantallen)

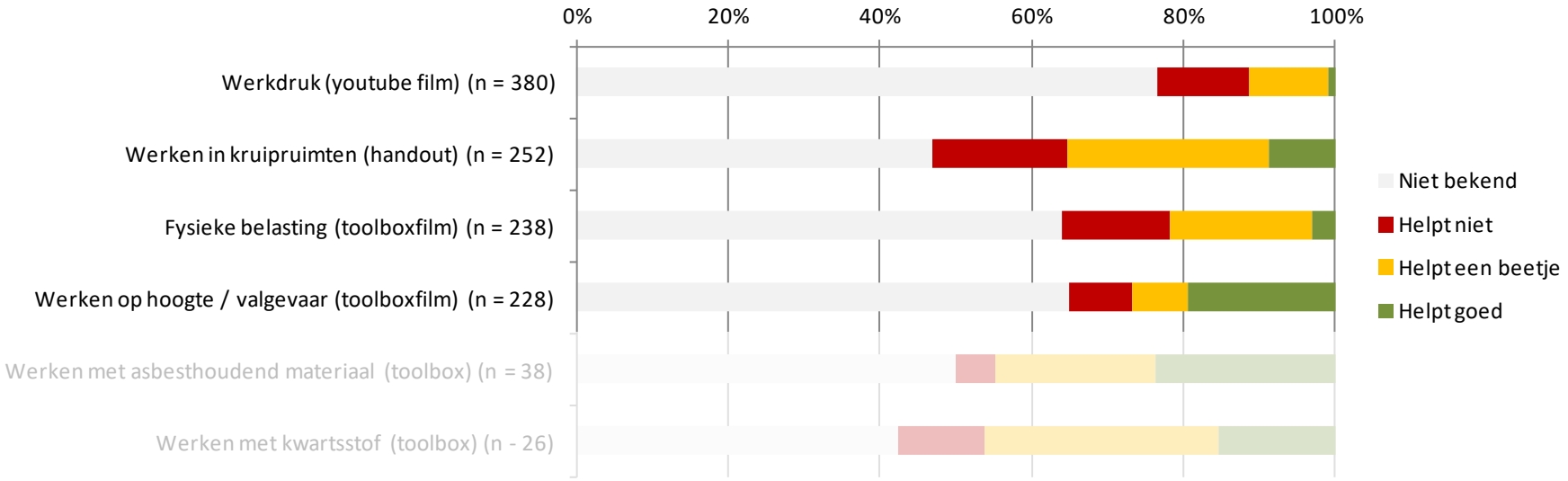

4. Weten, kunnen, geholpen worden, doen (1)

Welk rapportcijfer (van 0 tot 10) geeft u voor:

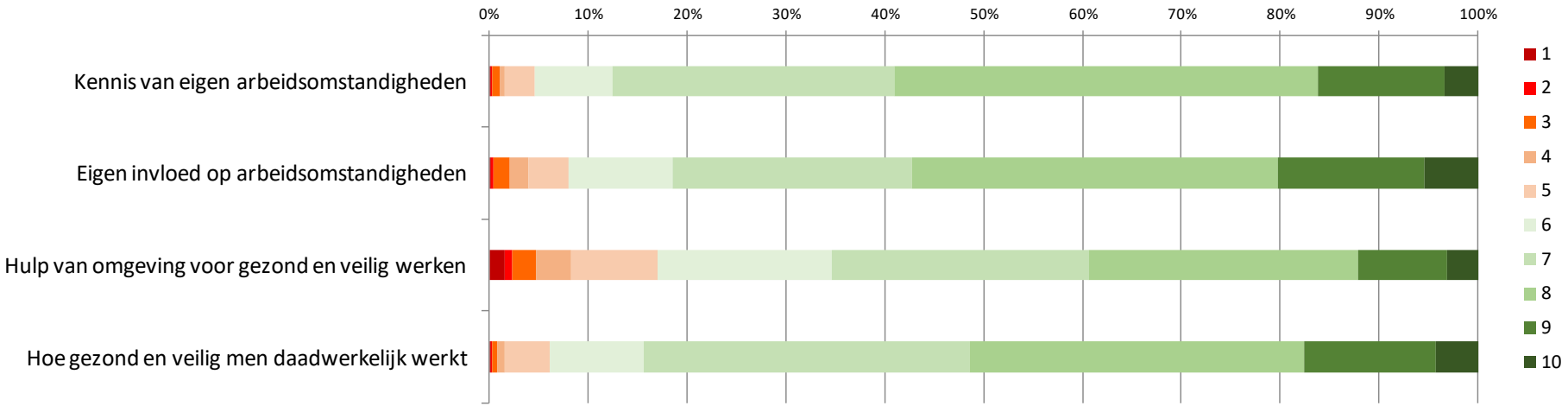

4. Weten, kunnen, geholpen worden, doen (2)

Gemiddeld rapportcijfer in deelsectoren (= boven gemiddeld; = onder gemiddeld)

	Elektrotechnisch bedrijf	Isolatiebedrijf	Loodgieters, fitters, CV bedrijf	Koeltechnisch installatiebedrijf
Kennis van eigen arbeidsomstandigheden	7,6	7,6	7,5	7,7
Eigen invloed op arbeidsomstandigheden	7,5	7,7	7,4	7,5
Hulp van omgeving voor gezond en veilig werken	7,0	7,0	6,7	7,0
Hoe gezond en veilig men daadwerkelijk werkt	7,5	7,5	7,4	7,6

Gemiddeld rapportcijfer naar bedrijfsgrootte (= boven gemiddeld; = onder gemiddeld)

	Minder dan 25 medewerkers	25 – 100 medewerkers	Meer dan 100 medewerkers
Kennis van eigen arbeidsomstandigheden	7,5	7,5	7,7
Eigen invloed op arbeidsomstandigheden	7,5	7,5	7,5
Hulp van omgeving voor gezond en veilig werken	6,3	6,9	7,0
Hoe gezond en veilig men daadwerkelijk werkt	7,3	7,4	7,6

5. Behoeften aan ondersteuning (1)

II Mens & Werk ontwikkelt hulpmiddelen waarmee u zelf de risico's voor gezondheid en veiligheid op uw werk kunt aanpakken.

Aan welke soort hulpmiddelen heeft u vooral behoefte?

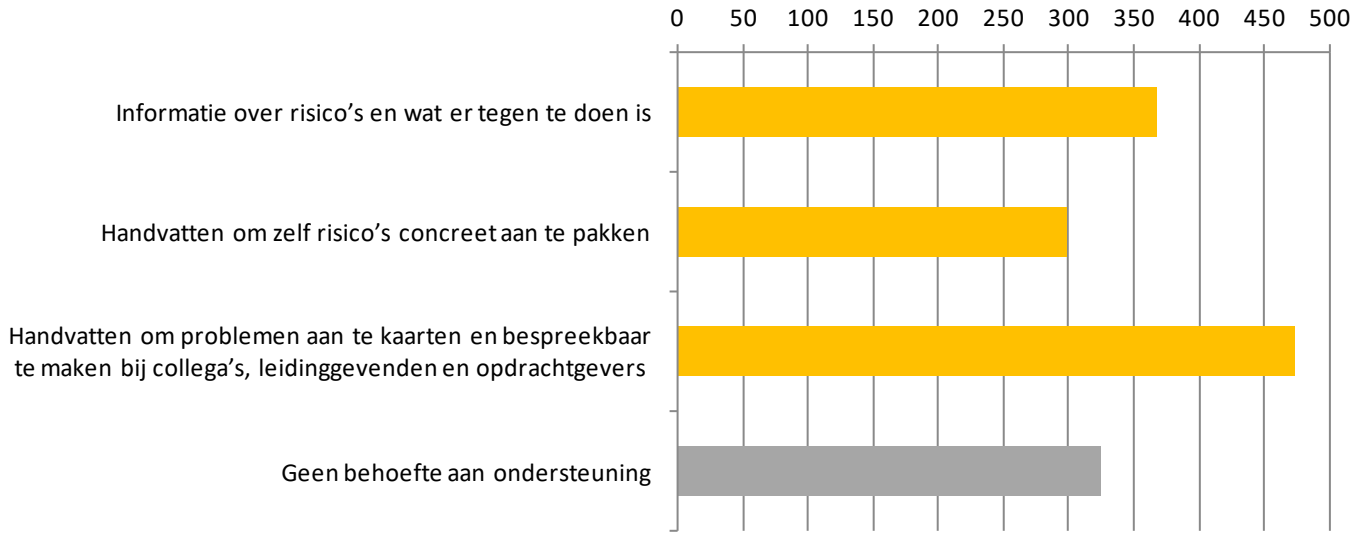

Percentage respondenten met betreffende behoefte in deelsectoren (= boven gemiddeld; = onder gemiddeld)

	Elektrotechnisch bedrijf	Isolatiebedrijf	Loodgieters, fitters, CV bedrijf	Koeltechnisch installatiebedrijf
Informatie over risico's en wat er tegen te doen is	36	39	37	38
Handvatten om zelf risico's concreet aan te pakken	28	26	35	42
Handvatten om problemen aan te kaarten en bespreekbaar te maken bij collega's, leidinggevenden en opdrachtgevers	48	50	47	38
Geen behoefte aan ondersteuning	31	32	31	32

5. Behoeften aan ondersteuning (2)

U wilt **meer informatie** over risico's en wat er tegen te doen is. Hoe zou u deze informatie willen krijgen? (n = 367)

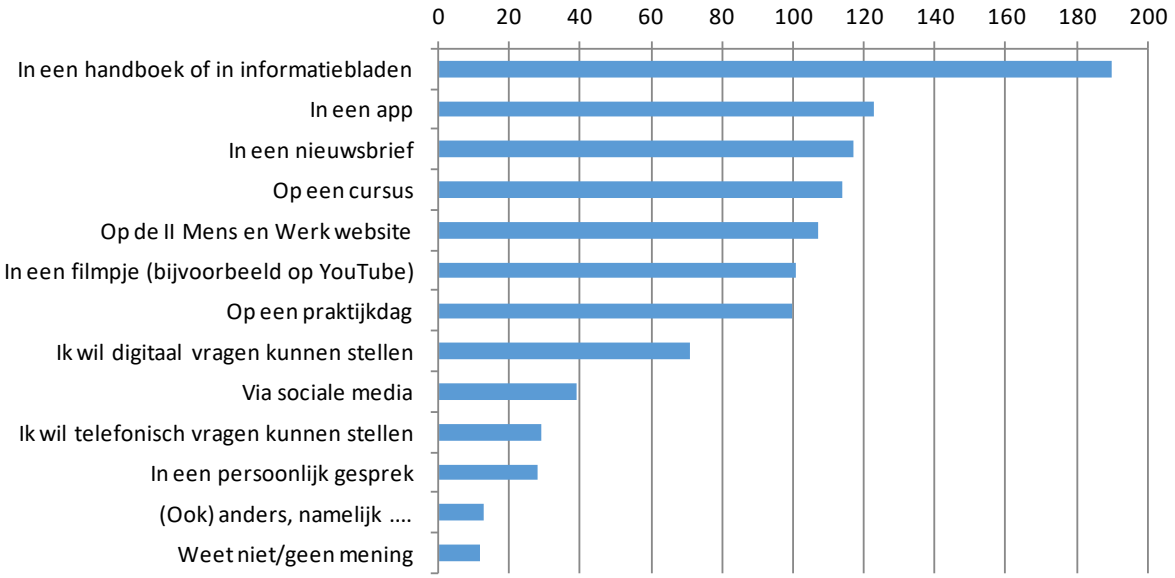

Uitschieters:

- Medewerkers van *isolatiebedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *handboek of informatiebladen*
- Medewerkers van *isolatie- en koeltechnische bedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *een app*
- Medewerkers van *koeltechnische bedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *een filmpje (bijv. YouTube)*
- Medewerkers van *loodgieters, fitters, CV bedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *een praktijkdag*

5. Behoeften aan ondersteuning (3)

U wilt **handvatten om risico/'s concreet aan te pakken.** Om wat voor handvatten zou het moeten gaan? (n = 299)

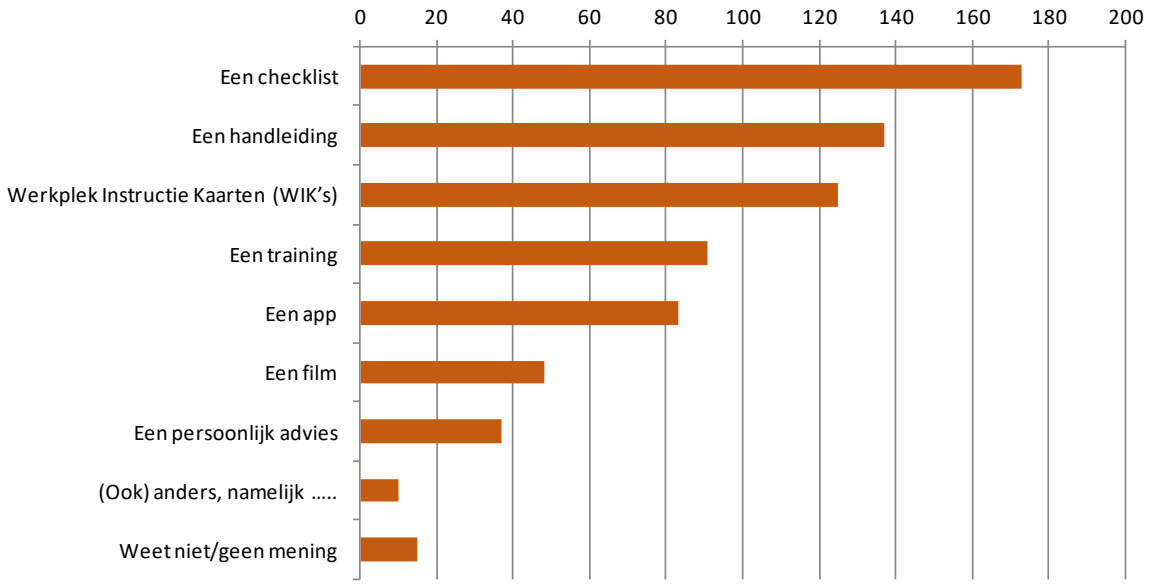

Uitschieters:

• Medewerkers van *middelgrote bedrijven (25 – 100 wkn's)* hebben relatief meer behoefte aan *een checklist* en *WIK's*, en relatief minder aan *een training*

• Medewerkers van *isolatiebedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *persoonlijk advies*

5. Behoeften aan ondersteuning (4)

U wilt **handvatten om problemen aan te kaarten en bespreekbaar te maken**. Om wat voor handvatten zou het moeten gaan? (n = 474)

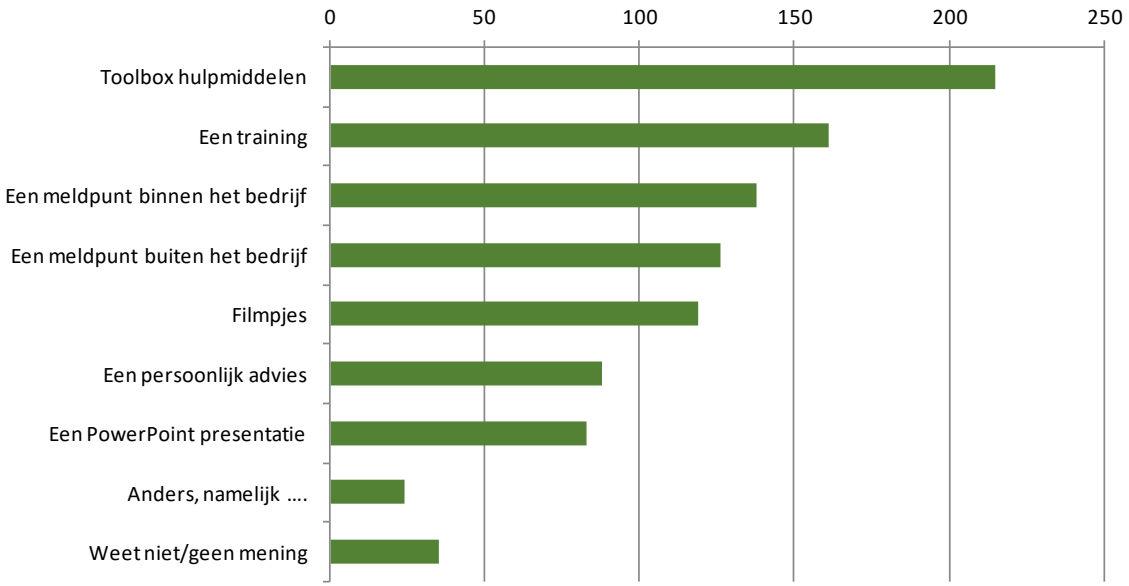

Uitschieters:

• Medewerkers van *koeltechnische bedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *toolbox hulpmiddelen* en *trainingen*

• Medewerkers van *loodgieters, fitters, CV bedrijven* en *isolatiebedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *een meldpunt **binnen** het bedrijf*

• Medewerkers van *kleine bedrijven (< 25 medewerkers)* en van *loodgieters, fitters, CV bedrijven* en *koeltechnische bedrijven* hebben relatief meer behoefte aan *een meldpunt **buiten** het bedrijf*

• Medewerkers van *middelgrote bedrijven (25 – 100 medewerkers)* hebben relatief meer behoefte aan *filmpjes* en *PowerPoint presentaties*

5. Behoeften aan ondersteuning (5)

II Mens & Werk wil ook ondersteuning bieden via sociale media.
Welke sociale media zijn het best geschikt om u te bereiken?

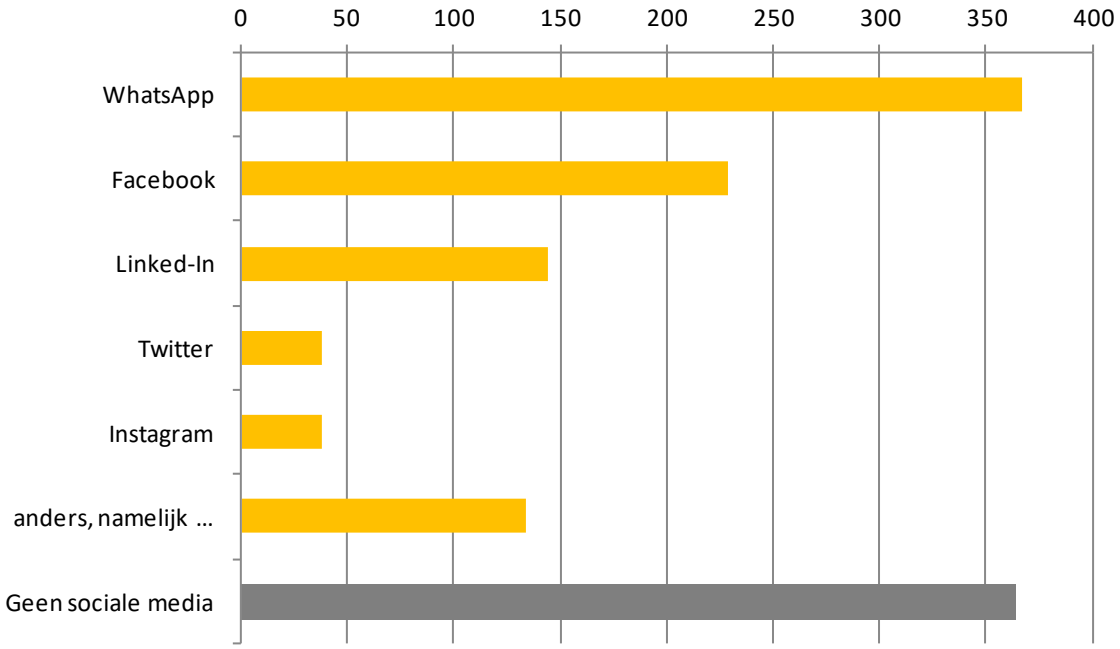

Uitschieters:
• Medewerkers van *isolatiebedrijven* zijn relatief vaker te bereiken via *Facebook*
• Medewerkers van *koeltechnische bedrijven* zijn relatief vaker te bereiken via *Linked-In*

6. Verdere informatie over / betrokkenheid bij II Mens en Werk

	%_Ja	N_ja
Wilt u geïnformeerd worden over de uitkomsten van dit onderzoek?	71%	708
Wilt u de nieuwsbrief van II Mens en Werk ontvangen?	56%	562
Wilt u van tijd tot tijd via de e-mail meedenken over de arborisico's die de komende jaren door II Mens en Werk worden aangepakt?	43%	434
Wilt u twee keer per jaar fysiek deelnemen aan een klankbordgroep om van gedachten te wisselen over de arborisico's die de komende jaren door II Mens en Werk worden aangepakt?	13%	128

Geen uitschieters

En:
Reflectie bespreking Klankbordgroep

- 16 februari 2018: voorbespreking vragenlijstonderzoek met Klankbordgroep FNV Metaal / CNV Vakmensen
- Leverde identiek globaal beeld over ervaringen en behoeften:
  - Top 4 ervaren risico's: werkdruk, fysieke belasting, werken op hoogte / valgevaar en schadelijk geluid
  - Hogere rapportcijfers voor kennis, invloed en gedrag; minder hoog voor hulp vanuit omgeving
  - Dezelfde voorkeuren (als uit onderzoek) voor handboek/factsheets, checklists en toolbox hulpmiddelen en WhatsApp
- Op andere punten blijkt dat groep niet representatief is voor werknemers in het algemeen:
  - De meesten kennen (alle) II Mens en Werk hulpmiddelen
  - Minder behoefte aan informatie over arbeidsrisico's en wat daaraan te doen is
- Verdieping op een aantal specifieke discussiepunten
  - Problemen met ruimte/toestemming te krijgen voor deelname aan Praktijkdagen, en de extra werkdruk die afwezigheid op collega's legt
  - Onderscheid intern/extern meldpunt; sommigen hebben nadrukkelijk slechte ervaring met intern, niet-onafhankelijk meldpunt
- Opmerkingen over conceptvragenlijst: zijn verwerkt